

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
GAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR
BUDAPEST UNIVERSITY OF TECHNOLOGY AND ECONOMICS
FACULTY OF ECONOMIC AND SOCIAL SCIENCES

TANTÁRGYI ADATLAP
SUBJECT DATASHEET

I. TANTÁRGYLEÍRÁS - COURSE DESCRIPTION

1 ALAPADATOK – SUBJECT DATA

1.1 *Tantárgy neve - Name of the subject: Fordítástechnika / Translation*

1.2 *Azonosító (tantárgykód) - Subject code*
BMEGT60S506

1.3 *A tantárgy jellege - Course type*
 A képzés munkarendjétől függően: online és kontaktórás (blended); online tanegység / depending on the training schedule: online and contact hours (blended); online hours

1.4 *Kurzustípusok és óraszámok - Course type and number of lessons*

kurzustípus	óraszám (heti)
előadás /lecture	
gyakorlat/practice	2
laboratóriumi gyak/laboratory.	

1.5 *Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségértékelés) típusa – Type of assessment*

vizsgaérdemjegy – exam grade

1.6 *Kreditszám –Number of credits*

12

1.7 *Tantárgyfelelős – Course leader: Dr. Szabó Gáborné Besznyák Rita beosztása - rank: nyelvtanár / language teacher*
 elérhetősége- contact: besznyak.rita@gtk.bme.hu

1.8 *Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egységek - Organisational units for the subject*

Idegen Nyelvi Központ - Centre for Modern Languages

1.9 *A tantárgy weblapja- Subject website* www.moodle.inyk.bme.hu

1.10 *A tantárgy oktatásának nyelve - language of teaching*
 magyar, angol, francia, német, olasz, spanyol,
 orosz / HU, EN, FR, DE, IT, ES, RU,

1.11 *A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve - curriculum role of the subject, recommended semester*

A 7L-S08, 7L-S09 (online és kontaktórás (blended) tanegység) és 7T-S01 (online tanegység) képzéseken kötelező. – Obligatory: 7L-S08, 7L-S09 (online and contact (blended) hours) and 7T-S01 (online hours) trainings

1. félév – 1. semester

1.12 *Közvetlen előkövetelmények:*

Erős – strong: none

Gyenge – week: none

Párhuzamos – parallel: none

Kizáró feltételek- exclusive: none

1.13 *A tantárgyleírás érvényessége - Validity of the Course Description*

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa 2022. november 24./13.22 számú határozatával, érvényes : 2021. november 24-től

Approved by decree/decision No 2022. november 24./13.22 of the Faculty Council of the Faculty of Economics and Social Sciences, in force as of 24 November 2021.

2 CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK - OBJECTIVES AND LEARNING OUTCOMES

2.1 Célkitűzések - Objectives

A tantárgy célja, hogy a hallgatók tisztában legyenek a fordításhoz kapcsolódó alapfogalmakkal, a fordítás folyamatának alapvető lépéseivel, elsajátítsák az alapvető fordítási stratégiákat, átváltási műveleteket. A hallgatók forrás- és célnyelvi szövegek összehasonlító elemzésével megismerkedhetnek az egyes hibatípusokkal, fejleszthetik önértékelési és lektori képességeiket, és kipróbálhatják magukat kooperációt és munkaszervezést igénylő páros és csoportos fordítási feladatokban is. Az elsajátított ismeretekre és technikákra építve a félév végére fordítói szempontról is minőségi munkát tudnak nyújtani magyarra idegen nyelvre és idegen nyelvről magyarra történő fordításban egyaránt.

This course is designed to teach students the basic terminology of translation, the basic steps of the translation process, the basic translation strategies and transfer operations. Through the comparative analysis of source and target texts, students learn the various types of errors, improve their self-evaluation and revision skills and participate in translation projects carried out in pairs and teams requiring cooperation and work coordination. Based on the skills and techniques learned, students are able to deliver quality translations meeting the requirements of the translation market, both from Hungarian into a foreign language and from a foreign language into Hungarian.

2.2 Tanulási eredmények - Learning outcomes

A. Tudás – Knowledge:

- A hallgató ismeri a fordításhoz kapcsolódó alapfogalmakat, általános alapelveket;
- tisztában van a fordítási folyamat egyes lépéseivel;
- ismeri a fordítói átváltási műveletek rendszerét, felismeri az egyes műveleteket;
- tudatában van a lehetséges fordítási hibáknak, ismeri a hibakategóriák rendszerét, tisztában van a lektorálás alapelveivel;
- rendelkezik a forrásnyelvi szövegek átváltásához szükséges nyelvi, kulturális és pragmatikai ismeretekkel, tudatában van a tárgyalt szövegtípusok stílusjegyeinek;
- tisztában van a fordítási megbízások menetével, a fordítói minőségi elvárásokkal, ismeri a lehetséges fordítói szerepköröket.

B. Képesség – Skills:

- Képes a forrásnyelvi szövegek fordításközpontú elemzésére, az egyes szövegtípusok beazonosítására és célnyelvi megfeleltetésére;
- tudatosan alkalmazza a megismert fordítási stratégiákat és átváltási műveleteket;
- képes felismerni a fordítási nehézségeket általános témájú szövegekben, a tárgyalt szövegtípusokban be tudja azonosítani a terminusokat;
- képes hiteles források és párhuzamos szövegek felkutatására, a megfelelő adatbázisokat használja információ-keresés és terminológiai megfeleltetés céljából;
- képes saját és mások fordításait a megismert hibakategóriák alapján lektorálni, értékelni és javítani.

C. Attitűd – Attitude:

- Törekszik a folyamatos önreflexióra, saját fordításai és a fordítási folyamat retrospektív, hibaközpontú elemzésére, értékelésére;
- általános szakmai hozzáállása a fordítói munkához elengedhetetlen puha készségek meglétéről tanúskodik (pontosság, rugalmasság, csapatmunka stb.).

D. Önállóság és felelősség – Independence and responsibility:

- A fordítói elvárások fényében egyénileg is minőségi munkára törekszik; nyitott és irányított keretek között alkalmas valamennyi fordítói feladatkör ellátására;
- vállalja a felelősséget a fordítási folyamat alaposságáért, a használt források hitelességért.

A. Tudás – Knowledge:

- Students are familiar with the basic terminology and the general principles of translation;
- they know the various steps of the translation process;
- they are familiar with the system of translation transfer operations and are able to identify the various operations;
- they are aware of the potential translation errors, know the system of error categories and know the principles of revision;
- they have the required linguistic, cultural and pragmatical skills to translate source texts and are aware of the stylistic properties of the relevant text types;
- they are familiar with the process of translation projects, quality requirements of the translation market and know the different translation services.

B. Képesség – Skills:

- They are able to analyse source texts in a translation-oriented manner, identify text types and their equivalent in the target language;
- they consciously use translation strategies and transfer operations learned;
- they are able to recognise translation challenges in texts on general issues and identify terminology in the relevant text types;
- they are able to search and find authentic sources and parallel texts and use the appropriate databases to collect information and find the correct vocabulary;
- they are able to revise, assess and correct their own work and the work of others based on the error categories learned.

C. Attitűd – Attitude:

- They try to constantly check their work, to analyse and assess their own translation and the translation process in a retrospective and error-focused manner;
- their general professional attitude reflects the soft skills indispensably required for translators (accuracy, flexibility, teamwork etc.).

D. Önállóság és felelősség – Independence and responsibility:

- With view to the requirements of the translation market, they make efforts to independently deliver quality work; they are able to provide all the services offered by the translation market both in an open and controlled arrangement;
- they assume responsibility for the accuracy of the translation process and the authenticity of the sources used.

2.3 Oktatásmódszertan - Methodology of teaching

A félév tematikájához igazodva a hallgatók hétről hétre kapnak fordítási, tömörítési, lektorálási vagy terminológiai jellegű feladatokat, valamint egyéb, kutatómunkát igénylő kiegészítő feladatokat és otthoni autonóm feldolgozásra szánt olvasmányokat vagy videókat. A félév során 6-7 fordítást kell egyénileg, párban vagy csoportos fordítási projekt keretében elkészíteni megadott határidőre.

Based on the course plan of the semester, students weekly receive translation, summarising, revision or terminology related assignments and additional exercises requiring research as well as readings and videos for independent home review. During the semester, students are expected to complete 6 to 7 translation projects independently, with a partner or in a team by the required deadline.

2.4 Tanulástámogató anyagok - Materials supporting learning

Horváth Ildikó (szerk.) Modern fordító és tolmács. http://www.eltereader.hu/media/2017/01/Horvath_Modern_ford_READER.pdf

A fordítás elmélete. Klaudy Kinga 10 előadása <https://villamforditas.hu/forditoiroda/301-a-forditas-elmelete>

A fordítás gyakorlata. Klaudy Kinga 11 előadása

<https://villamforditas.hu/forditoiroda/246-bevezetes-a-forditas-gyakorlataba-videon>

Horváth Ildikó (szerk.) Modern fordító és tolmács. http://www.eltereader.hu/media/2017/01/Horvath_Modern_ford_READER.pdf

A fordítás elmélete. Klaudy Kinga 10 előadása <https://villamforditas.hu/forditoiroda/301-a-forditas-elmelete>

A fordítás gyakorlata. Klaudy Kinga 11 előadása

<https://villamforditas.hu/forditoiroda/246-bevezetes-a-forditas-gyakorlataba-videon>

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

3 A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

3.1 Általános szabályok

Teljesítményértékelési módszerek

Egyéni és csoportos visszajelzés a kiadott feladatokra; társas értékelés lektorálási elemekkel; önértékelés; félévközi ZH fordítás.

3.2 Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

típus	részarány
írásbeli teljesítményértékelések	100%

3.3 Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

típus	részarány
szorgalmi időszakban végzett teljesítmény értékelések	100%

3.4 Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

A kijelölt feladatok 90%-ának határidőre történő benyújtása.

3.5 Érdemjegy-megállapítás

érdemjegy • [ECTS minősítés]	pontszám
jeles (5)	95 – 100%
jeles (5)	89 - 94%
jó (4)	76 - 88%
közepes (3)	63-75%
elégséges (2)	50 - 62%
elégtelen (1)	50% alatt

Az egyes érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

3.6 Javítás és pótlás

A vizsgaérdemjegyet teljes egészében az évközi teljesítmény alapján állapítjuk meg, a hallgató az így megszerzett érdemjegyet a vizsgaidőszakban tett írásbeli teljesítményértékelésen módosíthatja. Ebben az esetben a vizsgaelemek részaránya a minősítésben:

típus	részarány
szorgalmi időszakban végzett teljesítmény értékelések	40%
vizsgaidőszakban végzett írásbeli teljesítményértékelés	60%

3.7 A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

Tevékenység	óra/félév
részvétel a kontakt tanórákon	28
félévközi készülés a gyakorlatokra	42
felkészülés a teljesítményértékelésekre	60
házi feladat elkészítése	190
zárthelyire felkészülés	40
összesen	360

3.8 A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőlet véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2021. november 8-án.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

4 TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

4.1 *A félévben sorra vett témák*

- Bevezetés a fordítás világába
- Fordításhoz köthető alapfogalmak
- A fordítási folyamat lépései
- Átváltási műveletek
- Fordítási hibák (hibatipológia, javítási stratégiák)
- Szövegelemzés fordítói szemmel, szövegtípusok
- Sajtóhírek, zszurnalisztikai szövegek fordítása (forráskritika)
- Turisztikai szövegek fordítása (terminusok)
- Marketing szövegek fordítása (célközönség, funkcionális ekvivalencia)
- Kulturális vonatkozású szövegek fordítása (reáliák fordítása)
- A lektorálás alapelvei, etikai kérdések

4.2 *További oktatók*

Bánki Tímea, Hilóczki Ágnes, Somogyiné dr. Élthes Ágnes, Dr. Szabó Csilla

4.3 *A részletes tantárgytematika érvényessége*
